

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 448/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kolmannen sektorin psykososiaalista tukea tarjoavien toimijoiden, kuten sairaalaklovnien, toimintaedellytysten varmistamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sari Sarkomaa /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 448/2022 vp:

Miten hallitus aikoo turvata taidelähtöisten psykososiaalista tukea tarjoavien kolmannen sektorin toimijoiden rahoituksen,

miten hallitus aikoo varmistaa psykososiaalisen tuen tasavertaisen saatavuuden koko maassa ja

miten hallitus aikoo turvata taidelähtöisen psykososiaalisen tuen, kuten sairaalaklovnien, saatavuuden yliopistosairaaloissa ja hyvinvointialueilla?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Valtionhallinnossa merkittävän taiteen ja kulttuurin rahoittaja on opetus- ja kulttuuriministeriö. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA) hallinnoi sosiaali- ja terveysjärjestöjen yleishyödyllisiin, terveyttä ja hyvinvointia edistäviin hankkeisiin kohdistuvia avustuksia. Avustusta voidaan myöntää oikeuskelpoisille yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen. STEA-avustusta ei voida myöntää sellaiseen kulttuuritoimintaan, joka kuuluu kuntien tai opetus- ja kulttuuriministeriön tai sen delegeimien virastojen myöntämien avustusten piiriin.

STEA-avustuksia voidaan myöntää sellaiseen toimintaan, jossa kulttuuri toimintakeinona edistää erityistä tukea tarvitsevien ihmisten terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia. Esimerkiksi Sairaalaklovnit – Sjukhusclowner ry:lle on myönnetty STEA-avustusta vuodelle 2022 yhteensä 627 165 euroa. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen hallinnoimissa hankkeissa voi myös yhteistyötahoina olla kulttuurialan toimijoita.

Psykososiaalinen tuki kuuluu kaiken sosiaali- ja terveydenhuollon perustehtäviin osana muuta palvelua. Hallitus on syyskuussa 2022 antanut eduskunnalle esityksen mielenterveys- ja päihde-

palveluja koskevan lainsäädännön uudistamiseksi. Muun ohella esityksessä täsmennetään sosiaali- ja terveydenhuollon rooleja psykososiaalisen tuen tarjoamisessa. Siinä myös määritellään äkillisissä traumaattisissa tilanteissa psykososiaalisen tuen ensivaiheen johtovastuu sosiaali- ja terveydenhuollolle. Muutos parantaisi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen keskinäistä koordinaatiota äkillisten traumaattisten tilanteiden psykososiaalisen tuen tarjoamisessa. Lisäksi muutosten tavoitteena on vahvistaa toiminnan edellyttämää yhteistyötä, parantaa palvelujen yhdenvertaisuutta, toimijoiden ja avuntarvitsijoiden oikeusturvan toteutumista sekä kehittää psykososiaalista tukea toteuttavan henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa.

Kansallisessa mielenterveysstrategiassa 2020–2030 on linjattu toimenpiteitä liittyen myös psykososiaaliseen tukeen. Strategian toimeenpanoa jatketaan. Tavoitteena on parantaa psykososiaalisten hoitomuotojen ja interventioiden saatavuutta sekä organisoida niiden tarjoaminen alueellisesti tarvelähtöisesti. Lähtökohtana on näyttöön perustuvat psykososiaaliset menetelmät ja hoidot, joita koordinoidaan yhteistyössä alueittain siten, että erilaisten ihmisten tarpeet riippumatta asuinpaikasta voidaan ottaa entistä paremmin huomioon. Kun palvelut ja tuki ovat tarvelähtöisiä, helposti saavutettavia ja niitä tuotetaan myös ihmisten arkiympäristöissä esimerkiksi etsivän työn menetelmillä, on niiden saatavuus myös tasavertaisempaa.

Kulttuurihyvinvointia, mukaan lukien sairaalaklovnariaa, edistetään osana sote-uudistuksen toimeenpanoa ja yhdyspintatyötä sekä Suomen kestävä kasvun ohjelman toimeenpanoa. Kulttuurihyvinvointi on myös sisällytetty osaksi hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 -toimeenpano-ohjelmaa. Kulttuurihyvinvoinnin toimintamalleja kehitetään sosiaali- ja terveysministeriön rahoituksella muun muassa osana ikäohjelmaa sekä terveyden edistämisen määrärahan hankkeissa kuluvana vuonna.

Helsingissä 5.10.2022

Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén